

Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten

Afdeling openbaarheid van bestuur

20 december 2016

ADVIES 2016-129

met betrekking tot de weigering om toegang te verlenen tot de operatie “inherent Resolve”

(CTB/2016/127)

1. Een overzicht

1.1. Bij brief van 14 juni 2016 vraagt mevrouw X, namens Vredesactie, om een kopie -bij voorkeur op digitale wijze - van alle wekelijkse overzichten van de buitenlandse operaties sinds augustus 2008 tot op heden (of gelijkaardige overzichten indien het ritme van publicatie wijzigde).

1.2. Bij brief van 6 september 2016 vraagt mevrouw X een kopie - bij voorkeur op digitale wijze - van alle overzichten van de buitenlandse operaties sinds november 2014.

1.3. Bij brief van 20 oktober 2016 vraagt de aanvrager alle documenten op die een algemeen periodiek (wekelijks, maandelijks of met een andere regelmaat) overzicht geven van de stand van zaken van de operatie Desert Falcon in Syrië en Irak voor de periode van november 2014 tot nu. Het gaat om documenten die de volgende informatie bevatten:

- de doelstelling, samenstelling en organisatie van de coalitie die operatie Inherent Resolve uitvoert (waarin de Belgische operatie Desert Falcon kadert);
- de locatie waar de Belgische militairen gestationeerd zijn en per locatie de taakomschrijving van de Belgische militairen;
- het aantal Belgische militairen ter plaatse;
- per detachement de significante gebeurtenissen in de afgelopen periode.

1.4. Bij brief van 17 november 2016 weigert het kabinet Defensie en Ambtenarenzaken de toegang. Wat betreft “de doelstelling, samenstelling en organisatie van de coalitie die operatie “Inherent Resolve” uitvoert, behoort dit tot de administratie van “de coalitie” en niet tot de administratie van de Belgische Defensie. Wat betreft ‘de locatie waar de Belgische militairen gestationeerd zijn en per locatie de taakomschrijving van de Belgische militairen’ werd de missie op zich beschreven in een persconferentie, de opdracht van de missie behoort tot ‘beperkte verspreiding’ en de locatie op zich wordt nooit beschreven. Omwille van veiligheidsredenen werden deze documenten opgenomen in een ‘geclassificeerd’ operatieorder, wat in casu wil zeggen dat deze documenten niet vrijgegeven mogen worden, zoals voorzien op grond

van artikel 6, § 2 van de wet van 11 april 1994 op grond waarvan een overheid de openbaarmaking moet weigeren indien ze afbreuk doet aan bepaalde belangen, in dit geval refererend naar de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen. De overige niet geclassificeerde elementen werden reeds meegedeeld (onder andere via de persconferentie) en worden tevens hernomen in de antwoorden op de parlementaire vragen en in de antwoorden op de brieven van de aanvrager van 20 juni 2016 en 6 september 2016. Er wordt verder verwezen naar de website www.mil.be.

1.5. Omdat zij het niet eens is met dit standpunt vraagt mevrouw X bij brief van 21 november 2016 dat het Ministerie van Landsverdediging haar verzoek zou heroverwegen. Bij mail van dezelfde dag verzoekt zij de Commissie voor de toegang tot en het hergebruik van bestuursdocumenten, afdeling openbaarheid van bestuur, hierna Commissie genoemd, om een advies. De Commissie ontving deze mail op 21 november 2016.

2. De ontvankelijkheid van de adviesaanvraag

De Commissie is van mening dat de adviesaanvraag ontvankelijk is. Het verzoek tot heroverweging aan het Ministerie van Landsverdediging en het verzoek om advies aan de Commissie werden tegelijkertijd ingediend zoals artikel 8, § 2 van de wet van 11 april 1994 voorschrijft.

3. De gegrondheid van de adviesaanvraag

Artikel 32 van de Grondwet en de wet van 11 april 1994 betreffende de openbaarheid van bestuur huldigen principieel het recht van toegang tot alle bestuursdocumenten. De toegang tot bestuursdocumenten kan slechts worden geweigerd wanneer het belang ontbreekt voor de toegang tot een document van persoonlijke aard en wanneer één of meer uitzonderingsgronden kunnen of moeten worden ingeroepen die zich bevinden in artikel 6 van de wet van 11 april 1994 en dit invoeren in concreto en op pertinente wijze kan worden gemotiveerd. Slechts uitzonderingsgronden die bij wet zijn opgelegd kunnen worden ingeroepen en bovendien geldt dat ze beperkend geïnterpreteerd moeten worden (Arbitragehof, arrest nr. 17/97 van 25 maart 1997, overweging

B.2.1 en 2.2 en Arbitragehof, arrest nr. 150/2004 van 15 september 2004, overweging B.3.2).

De Commissie merkt op dat het Ministerie van Landsverdediging stelt dat “wat betreft ‘de doelstelling, samenstelling en organisatie van de coalitie die operatie ‘inherent Resolve’ uitvoert” niet tot de administratie van de Belgische Defensie behoort maar tot de administratie van de coalitie. De wet van 11 april 1994 is evenwel duidelijk op dit vlak: alle informatie, ongeacht de vorm, waarover een federale administratieve overheid beschikt is een bestuursdocument dat onder het toepassingsgebied van de wet van 11 april 1994 valt. Het is daarbij voldoende dat een bepaald document in het bezit is van een Belgische administratieve overheid. Het is dan ook maar in zover het Ministerie van Landsverdediging kan aantonen dat zij geen documenten bezit die aan het verzoek van de aanvraagster beantwoorden, dat er op die vraag niet kan worden ingegaan. In dit geval rust evenwel op het Ministerie van Landsverdediging de verplichting om de aanvraagster op de hoogte te brengen tot wie hij zich kan wenden om eventueel toch de gewenste documenten te verkrijgen.

Wat betreft “de locatie waar de Belgische militairen gestationeerd zijn en per locatie de taakomschrijving van de Belgische militairen” is de motivering die het Ministerie van Landsverdediging niet afdoende. Zij dient duidelijk te maken of de documenten al dan niet geclassificeerd zijn op grond van en onder de voorwaarden van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen. In dit geval dient zij toepassing te maken van artikel 26, § 1 van deze wet op grond waarvan op grond van deze wet geclassificeerde documenten uitgesloten zijn van het toepassingsgebied van de wet van 11 april 1994. Artikel 6, § 2, 4° van de wet van 11 april 1994 op grond waarvan een administratieve overheid de openbaarheid moet weigeren wanneer de openbaarmaking van het bestuursdocument afbreuk doet aan de belangen bedoeld in artikel 3 van de wet van 11 december 1998 betreffende de classificatie, de veiligheidsmachtigingen, veiligheidsattesten en veiligheidsadviezen, kan slechts worden ingeroepen voor zover de belangen geraakt worden die in artikel 3 van de wet van 11 december 1998 worden opgesomd, zonder dat de beoogde bestuursdocumenten werden geclassificeerd. Bovendien heeft de Commissie geoordeeld dat wanneer het betrokken belang in artikel 6, § 1 al werd vermeld, in dit geval voorrang moet worden

gegeven aan deze uitzonderingsgrond, omdat nu eenmaal artikel 32 Gw. uitgaat van de principiële openbaarheid van alle bestuursdocumenten en de beoogde uitzonderingsgronden op deze grondwetsbepaling een relatief karakter dienen te hebben. Uit de argumentatie blijkt niet duidelijk welke van de drie situaties in casu van toepassing is. Dit moet het Ministerie van Landsverdediging op zijn minst verduidelijken en in functie daarvan de vereiste motivering aanvoeren.

Wat de overige documenten betreft kan het Ministerie van Landsverdediging niet verwijzen naar een persconferentie of naar een website wanneer de aanvrager de documenten die zij vraagt, bij voorkeur digitaal wenst te ontvangen. De keuze voor de wijze waarop de aanvrager zijn recht van toegang immers uitoefent, komt immers de aanvrager toe. Een verwijzing valt daar niet onder.

Brussel, 20 december 2016.

F. SCHRAM
secretaris

M. BAGUET
voorzitster